

KLAGANDE

Grontmij AB, 556563-7237
Box 47303
117 43 Stockholm

Ombud:
Advokaten Torbjörn Borg
Öberg & Heijne Advokatbyrå
Fristadstorget 4
632 20 Eskilstuna

MOTPART

Landskrona kommun
261 80 Landskrona

Ombud:
Advokaten Ulf Käll
Jur. kand. Carina Asp
Advokatfirman Vinge KB
Box 11025
404 21 Göteborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrätten i Skåne läns dom den 8 januari 2009 i mål nr 11391-08,
se bilaga A

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena
vatten, energi, transporter och posttjänster (LUFSS)

Grontmij AB yrkar att kammarrätten beslutar att upphandlingen får
avslutas först sedan rättelse skett. Grontmij hänvisar till vad bolaget
anfört i länsrätten och anför därutöver huvudsakligen att kommunen,
genom att efter anbudstidens utgång ändra förfrågningsunderlagets krav i
fråga om kreditvärdighet, har agerat i strid med 1 kap. 24 § LUFSS,
gemenskapsrätten och EG-domstolens avgörande C-532/06.

DOMSKÄL

Kammarrätten finner skäl att meddela prövningstillstånd.

Även med beaktande av vad bolaget numera anfört instämmer kammarrätten i länsrättens bedömning.

DOMSLUT

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.

Kammarrätten avslår överklagandet.

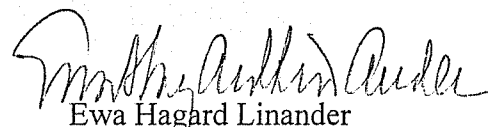
Beslutet att meddela prövningstillstånd får enligt 33 § tredje stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) inte överklagas.

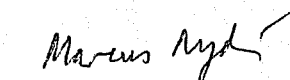
Kammarrättens interimistiska beslut upphör därmed att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR i övrigt
Formulär 1 (bilaga B)

Per Ove Svensson

Ann-Marie Holmstedt

Ewa Hagard Linander
referent

/Marcus Nydén

LÄNSRÄTTEN I
SKÅNE LÄN
Avdelning 1
Anna Aktermo

DOM
2009-01-08
Meddelad i
Malmö

Mål nr
11391-08 E

Sida 1 (8)

SÖKANDE

Grontmij AB, 556563-7237
Box 47303
117 43 Stockholm

Ombud: Advokat Torbjörn Borg
Öberg & Heijne Advokatbyrå
Fristadstorget 4
632 20 Eskilstuna

MOTPART

Landskrona kommun
261 80 Landskrona

Ombud: Jur.kand. Carina Asp
c/o Advokatfirman Vinge KB
Box 11025
404 21 Göteborg

Ombud: Ulf Käll
c/o Advokatfirman Vinge KB
Box 11025
404 21 Göteborg

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUFS)

DOMSLUT

Länsrätten avslår Grontmij AB:s ansökan om ingripande enligt LUFS.

YRKANDEN M.M.

Landskrona kommun genomför upphandling av Framtida produktionsanläggning för fjärrvärme och el i Landskrona, Konsultassistans; Planering, Förstudier, Projektering. Upphandlingen genomförs som en för-enklad upphandling. Landskrona kommun har genom tilldelningsbeslut den 31 oktober 2008 beslutat att tilldela Reng Consulting AB kontrakt.

Grontmij AB (nedan Grontmij) har begärt överprövning och yrkat att upphandlingen skall rättas på så sätt att Grontmij utses som upphandlingens vinnare och att det vinnande bolaget Reng Consulting AB (nedan Reng) diskvalificeras på grund av att det inte uppfyller kommunens ”skall-krav” avseende rating och årsomsättning under den senaste treårsperioden. Grontmij har anfört i huvudsak följande. Den utvärdering som kommunen genomfört i denna upphandling har allvarliga brister eftersom de grundläggande kraven om konkurrensneutralitet, transparens och likabehandling i 1 kap. 24 § LUFSS inte har iakttagits. Genom att kommunen brutit i sina förpliktelser enligt LUFSS och dessutom har avvikit från sina egna villkor i förfrågningsunderlaget har Grontmij lidit skada, eller riskerar i vart fall att lida skada, genom att Grontmij inte tilldelats uppdraget i denna upphandling trots att bolaget offererat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Kommunen har under ”U1.4 Särskilda upphandlingsförutsättningar” uppställt absoluta villkor, dvs. skall-krav och angett att konsulten kommer att uteslutas om dessa inte är uppfyllda. Den av kommunen utsedde vinnaren, Reng, uppfyllde inte skall-kravet avseende omsättningskravet ”om minst 10 MSEK under medeltal under de senaste tre åren”. Anbudet från Reng skulle av denna anledning rätteligen ha förkastats av kommunen redan i kvalificeringsfasen, dvs. skulle aldrig ha utvärderats. Enligt uppgift från kommunen ha Rengs bristande uppfyllelse av omsättningskravet ”om minst 10 MSEK” kompenseras av Rengs underentreprenörers samlade omsättningar. Förfarandet strider mot LUFSS och uppfyller varken analogt eller direkt villkoren i 11 kap. 5 § LUFSS om tillgång till andra företags kapacitet. Den av kom-

2009 -01- 0 8

munen utsedde vinnaren Reng uppfyllde vidare inte kommunens skall-krav avseende att bolaget skulle ha en kreditvärdighet motsvarande lägst riskklass 5 hos UC AB eller motsvarande likvärdigt klassificeringssystem. Av "Redogörelse för upphandling för Konsulttjänster kraftvärmeverk 2010" framgår att Reng har åsatts riskklass 4. Anbudet från Reng skulle av denna anledning rätteligen ha förkastats av kommunen redan i kvalificeringsfasen, dvs. skulle aldrig ha utvärderats. Kommunen har bedömt Grontmij's kreditvärdighet felaktigt. Grontmij har till sitt anbud fogat ett utlåtande från Soliditet av den 2 september 2008 som visar "AAA Högsta kreditvärdighet, Limit 41 736 SEK". Det av kreditvärdighetsinstitutet åsatta ratingvärdet motsvarar "5" enligt UC AB:s rating. Kommunen har på felaktiga grunder och i strid med LUFSS i kvalificeringsfasen förkastat Grontmij's anbud. Rätteligen skulle också Grontmij's anbud ha utvärderats av kommunen eftersom bolaget uppfyllde det ställda kravet på "5" i rating.

Landskrona kommun har motsatt sig bifall till ansökan och anfört i huvudsak följande. Ett av de uppställda skall-kraven i de Administrativa Föreskrifterna punkt U1.4 har varit att anbudsgivaren skall ha en kreditvärdighet motsvarande lägst riskklass 5 hos UC AB eller motsvarande likvärdigt klassificeringssystem. Kravet har därefter i kommunens begäran om kompletterande information ändrats till ett krav på att anbudsgivaren skall ha en kreditvärdighet motsvarande 4 eller 5 hos UC AB eller motsvarande likvärdigt klassificeringssystem. När Grontmij lämnade sitt anbud innehöll det över huvud taget inte någon uppgift om bolaget kreditrating. Först när Grontmij uppmärksammades på denna omständighet inkom Grontmij med ett utlåtande från kreditvärderingsinstitutet Soliditet. Enligt utlåtandet har Soliditet bestämt Grontmij's kreditvärdighet såsom "AAA högsta kreditvärdighet". Grontmij gör nu gällande att det felaktigt skulle ha utslutits från att delta i upphandlingen. Grontmij gör gällande att Soliditets rating "AAA" motsvarar kommunens krav på lägst riskklass 4 eller 5 hos UC AB. Den klassificering som UC AB gör och som återspeglas i en riskklassificering är inte en-

dast en kreditvärdighetsklassificering. UC AB bedömer även andra parametrar. Kommunen har i upphandlingen valt att utgå från UC AB:s riskklassificering just därför att den värderar även andra parametrar än endast kreditvärdigheten. Kommunen tillbakavisar påståendet om att Grontmij uppfyller skall-kravet om kreditvärdighet motsvarande lägst riskklass 4 eller 5 hos UC AB. Kommunen har hos UC AB inhämtat kreditupplysning avseende bolaget och enligt upplysning från UC AB åsätts Grontmij riskklass 3. Därmed torde stå klart att bolaget inte har en kreditrating som motsvarar minst riskklass 4 hos UC AB. Under alla förhållanden har Grontmij inte visat att den åberopade kreditbedömningen motsvarar minst UC AB:s riskklass 4. Ett annat skall-krav enligt Administrativa Föreskrifter punkten U1.4 är att anbudsgivaren skall ha haft en i medeltal årlig omsättning om minst 10 miljoner kronor under de senaste tre åren. Om erbjuden organisation till betydande del omfattar underkonsulter kan skälig del av underkonsulternas omsättning medräknas. Grontmij gör gällande att Reng inte uppfyller nämnda skall-krav. Kommunen tillbakavisar påståendet som ogrundat eftersom Reng i sitt anbud har åberopat sina underkonsulenters finansiella styrka och därmed med god marginal uppfyller kravet. Att det förhåller sig på detta sätt har kommunen bl.a. genom allmänt tillgänglig ekonomisk information avseende Reng och dess underkonsulter kunnat verifiera. Rengs förfarande att åberopa underkonsulter finansiella styrka står i överensstämmelse med förfrågningsunderlaget (punkten U1.4) och reglerna för offentlig upphandling. Som ovan framgår har kommunen ändrat det ursprungliga skall-kravet avseende kreditrating till ett krav på att anbudsgivaren skall ha en kreditvärdighet motsvarande lägst riskklass 4 eller 5 hos UC AB eller motsvarande klassificeringssystem. Bolaget gör, som det får förstås, gällande att det skulle strida mot LUFSS att ändra ett uppställt skall-krav genom utsändande av begäran om komplettering till samtliga anbudsgivare. På vilken grund ett sådant förfarande skulle strida mot LUFSS anger bolaget däremot inte. Enligt kommunens mening finns det ingen bestämmelse i LUFSS som förbjuder nu aktuellt förfarande så länge som de grund-

läggande principerna om transparens och icke diskriminering upprätthålls.

Kommunens begäran om komplettering av den 24 oktober 2008 skickades till samtliga anbudsgivare. Orsaken till att skall-kravet ändrades var att det ursprungliga kravet ansågs oproportionerligt högt. Samtliga anbudslämnare gavs möjlighet att inom fyra dagar komplettera sina anbud i anledning av ändringen. Grontmij valde att inte ändra sitt anbud i anledning av ändringen av nu relevant skall-krav. Alla anbudsgivare har lämnats samma information vid samma tillfälle och samtliga anbudsgivare gavs skäligt rådrum att komplettera sina anbud. Vid sådana förhållanden kan aktuellt förfarande inte anses strida mot principerna om transparens och icke diskriminering. Under alla förhållanden står det klart att Bolaget inte lidit någon skada genom förfarandet. Även om upphandlingen i något avseende skulle vidlådas någon brist skulle Bolaget ha likväl ha uteslutits från att delta i upphandlingen eftersom det tydligt framgår att Bolaget inte uppfyller uppställt skall-krav avseende kreditrating. Följaktligen har bolaget inte lidit någon skada i den mening som avses i LUFSS och riskerar inte heller att lida någon sådan skada.

Parterna har härefter inkommit med ytterligare skrivelser, varvid Grontmij betonat att ändringen av skall-kravet avseende kreditrating är en väsentlig förändring av förfrågningsunderlaget som gjordes efter anbudstidens utgång. Vidare har bolaget anfört att skall-kravet avseende kreditrating strider mot transparensprincipen eftersom andra parametrar än kreditvärdigheten prövas, vilket inte framgår av förfrågningsunderlaget och det därför inte varit möjligt för anbudsgivarna att förutse kommunens prövning. Grontmij har även anfört, med anledning av att kommunen hos UC AB har inhämtat kreditupplysning avseende bolaget, att kommunen inte får göra egna kompletteringar och efterforskningar av leverantörernas angivna anbud samt utvecklat varför bolaget inte anser att det vinnande bolaget uppfyller skall-kravet avseende omsättning. — Landskrona kommun har anfört angående uteslutningen av Grontmij på grund dess kreditvärdighet att det av bolagets

komplettering i detta hänseende i form av utlåtande från Soliditet inte framgick på vilket sätt utlåtandet motsvarade UC AB:s riskklass 4 eller 5 och att kommunen i syfte att utreda detta inhämtade utdraget från UC AB.

Länsrätten har genom interimistiskt beslut den 7 november 2008 förordnat att Landskrona kommun inte får avsluta upphandlingen intill dess annat beslutats.

DOMSKÄL

Av 16 kap. 1 och 2 §§ LUFSS framgår att länsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling skall göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts. Därvid gäller att länsrätten i princip endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

En upphandlande enhet skall enligt 1 kap. 24 § LUFSS behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och om proportionalitet iakttas.

I förfrågningsunderlaget från den 4 september 2008 anges under punkten U1.4 bl.a. att konsulten kommer att uteslutas från att delta i upphandlingen om denne inte "har en kreditvärdighet motsvarande lägst riskklass 5 hos UC AB eller motsvarande likvärdigt klassificeringssystem skall redovisas. Undantag kan medges för nystartade företag". Den 24 oktober 2008 har Landskrona kommun i skrivelse till samtliga anbudsgivare om begäran om kompletterande information bl.a. lämnat upplysning om att kravet i förfrågningsunderlaget avseende kreditvärdighet ändrats till att vara riskklass 4 eller 5 hos UC AB eller motsvarande likvärdigt klassificeringssystem efter-

som kravet har bedömts som oproportionerligt högt. Grontmij har uteslutits från att delta i upphandlingen med hänvisning till att Landskrona kommun funnit att Grontmij inte uppfyller skall-kravet om kreditvärdighet motsvarande lägst riskklass 4 eller 5 hos UC AB eller motsvarande klassificeringssystem.

Grontmij har gjort gällande att uteslutningen av bolaget är felaktig eftersom det av Soliditet åsatta ratingvärdet motsvarar "5" enligt UC AB:s rating. Länsrätten kan inledningsvis konstatera att bestämmelserna i LUFSS inte hindrar att en upphandlande enhet ställer krav på en leverantör i fråga om dennes ekonomiska förhållanden. Den upphandlande enheten kan välja att inhämta upplysningar i dessa hänseenden antingen från leverantören eller på annat sätt. Av handlingarna i målet framgår att uppgift om kreditvärdighet saknades i Grontmij's anbud och att Landskrona kommun därför vände sig till Grontmij som kompletterade sitt anbud med intyg från Soliditet. Landskrona kommun inhämtade även upplysning från UC AB, varvid det visade att Grontmij hos UC AB är åsatt riskklass 3. Det torde ha stått helt klart för Grontmij att bolaget inte förmått uppfylla kvalificeringskravet avseende kreditvärdighet genom tillräckligt ratingbetyg från UC AB. Enligt länsrättens mening har det därför i första hand ankommit på Grontmij att förebrå utredning till stöd för en individuell bedömning av bolagets ekonomiska förhållanden. Då Grontmij inte kan bedömas ha fullgjort detta enbart genom att inkomma med kreditrating från Soliditet har Landskrona kommun haft grund för att utesluta Grontmij's anbud från fortsatt utvärdering.

Grontmij har vidare gjort gällande att Landskronas kommuns ändring av skall-kravet avseende kreditvärdighet strider mot LUFSS. Enligt länsrättens mening kan det inte uteslutas att i vart fall någon leverantör avstått från att delta i upphandlingen med anledning av det i förfrågningsunderlaget ursprungliga kravet om kreditvärdighet 5 enligt UC AB eller motsvarande

likvärdigt klassificeringssystem och att någon ytterligare leverantör kunnat komma ifråga när kravet sänkts, vilket dock skett först efter anbudstidens utgång. Detta kan således i och för sig anses ha motverkat en god och effektiv upphandling.

Avgörande för målet är emellertid om Grontmij till följd av detta förfarande har lidit skada eller kan komma att lida skada. Eftersom Landskrona kommun har haft fog för att utesluta Grontmij från att delta i upphandlingen har bolaget enligt länsrättens bedömning inte lidit, och kan inte heller komma att lida, någon skada. Grontmijs begäran om ingripande med stöd av LUFS ska därför avslås. Med denna dom upphör länsrättens interimistiska beslut den 7 november 2008 att gälla. Det upplyses om att länsrätten genom dom denna dag i mål nr 11398-08E med anledning av ansökan om överprövning från annan leverantör beslutat att aktuell upphandling inte får avslutas innan viss rättelse vidtagits.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1b)

Jan Bratt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande skall skriva till Regeringsrätten. Skrivelsen ställs alltså till Regeringsrätten *men skall skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet skall ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i Regeringsrätten fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Regeringsrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Regeringsrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall undertecknas av klaganden eller dennes ombud och inges i original samt innehålla;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Regeringsrätten
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen härför
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

